

GORENJE

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Pomembne številke po 10 vin. — Na naročbe brez izdodone vpošiljave naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v »Zvezdi«. — Izdajatelj in odgovorni urednik Lavoslav Mikus.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrto stran 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat zaenkrat popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Deželna akcija radi električnih central.

Tozadevna brutalna kritika, ki poganja zadnje dni v nekaterih časopisih, nas sili, da izpregovorimo mirno in stvarno besedo v tej velovazni zadevi sine ira et studio — ker se tiče naše Gorenjke. Damo besedo poznavalcu cele akcije, ki pravi:

Slovenci smo, recimo, čudni ljudje! Silno narodno navdušenje nas pretresa — pa le v besedah, po gostilnah, časopisih, revijah i. t. d. Če n. pr. kupi Nemec na Bledu kako ostarijo, že kričimo: »Kaj? Nemec? Ali ni mogel domačin kupiti tega i. t. d.« Ali če ustanovi pri nas kak tujec obrtno podjetje, nastane zopet vpitje: »Ze zopet tujec! Kos za kosom nam trgajo. Kje je naša podjetnost? i. t. d.« Podobni smo malemu možku, ki vedno na istem stališču stoji, kriči: »Mi smo mi«, »Ne boste nas, ne«. Umevno je, da postane tak možček kmalu smešen. Ali hočemo Slovenci še vedno v dejanju ostati na istem gospodarskem stališču ter tam kričaje po naših pravicah, zeti vsestransko zasmehovanje? Ali ni že vendar enkrat potrebno, da se res v dejanju — ne samo v besedah — dvignemo na višje gospodarske stališče in potem od tam odvažno in uspešno zagrmimo: »Mi smo mi! Dajte nam pravico!« Če so torej občine in deželni odbor sprožile akcijo za pridobitev električnega toka potoma vodnih sil, da bi se mogli Slovenci vsaj polagoma gospodarsko dvigniti, ali je potem treba kar pavšalno rogoviliti v javnosti zoper te akcijo? Ali bi ne bilo na mestu saj priznanje: tamen est laudanda voluntas?! Električni tok je dragocena prirodna moč prve vrste, ki jo spoštuje in uporablja ves kulturni svet — le »bogati« Slovenci naj je bahasto bagateliziramo!

V Ljubljani je električni tok zelo drag, ker se proizvaja potem parne centrale. Pa recimo, da

bi se danes odstranila ta parna centrala, da bi torej kar naenkrat v Ljubljani zmanjkalo elektrike za luč in moč in bi prenehala cestna železnica. Kako bi Ljubljana izgledala? Gospodje, ki v javnosti bagatelizirate akcijo deželnega odbora, predstavljajte si to!

Da pa pridemo k stvari, stavimo si najprvo vprašanje: Ali so električne centrale na Kranjskem sploh potrebne? Ne bomo se spuščali v podrobnosti, ker zadostuje že splešna oznaka gospodarskega položaja v deželi, namreč: pomanjkanje delavnih moči vsled izseljevanja domačinov v tujino in v tovarne, pomanjkanje domače industrije ter grozni nedostaki glede prometa s tujci, splošno zadolženje i. t. d. — Lahko z mirno vestjo odgovorimo: da, prav potrebna je ta akcija, da se vsaj sukcesivno prične z elektrificiranjem posameznih okrajev. Le pogledimo okrog sebe! Kroginkrog nas je že polno električnih central in se ustanavljajo. Zakaj bi ravno mi ne storili? Pri tem nas ne sme zmotiti trditve, da se kaka centrala ne rentira. Tudi industrijska podjetja niso vsa opako dobičkanesna. Deželnega odbora prva dolžnost pa je, da izkusi gospodarsko povzdigniti deželo. Zato tudi skrbi za melioracije i. t. d.

Se manj drži trditve, češ, najboljši rentabilni računi se lahko kar naenkrat prevržejo. Za božjo voljo, ko bi dovek računil z vsemi eventualnostmi, ki so mogoče, potem bi ljudje se danes stanovali v duplinah, kajti nihče bi si ne sezidal hiše, boječ se, da mu je ne poruši potres ali ne vpepeli strela! Potem bi se sploh mčesar ne naredilo.

Da pa je pri takem velikem podjetju na mestu velika previdnost slasti se deželni odbor v sedanjih finančnih razmerah, to priznavamo radi in tu pridemo k drugemu vprašanju: Kje naj bi se pričelo z uresničanjem električnih central? Odgovor: naravno tam, kjer je primerpo število od-

jemalcev električnega toka, kjer je potreba najbolj nujna in kjer je zanesljiva vodna sila.

Bled s okolico! Dežela Kranjska nima lepšega kraja! Res. Ali ravno tako res je tudi — ne tajimo tega —, da je tamkajšnji gospodarski položaj jako, jako zalosten! Glavni dohodek, les, je pošel. Živinoreja je na slabi stopinji. Vse zadolženo. Ostane še promet s tujci, ki bi lahko veliko donesal, ki pa ne more vzdržati današnje silne konkurence s drugimi modernimi letovišči, nudetimi vsakomfort, ki si ga počelo razvajeni bogatini-tujci.

Bled in okolica pa nima električne razsvetljave, nima niti vodovoda! Zadostuje torej le manjša zlatavodna revnejšim tujcem, pa še ti jo kmalu popihajo drugam. Posestniki so veliko zazideli! Kaj be zdaj? Tu je vsekakor treba hitre pomoči!

Ker je na Bledu s okolico ter na Jesenicah dosti odjemalcev, ki komaj čakajo na tok, kar se prizadete občine že vse dognale, ker je Završnica zanesljiva veda ter mali, že izdelani projekt zahteva primeroma le malo denarnih žrtv in se pozneje eventualno porabi za rezervo za druge centrale, je naša misel ta, da naj tukaj deželni odbor ne odlaš, ker je škoda časa, slasti če se pomisli, da bo ta naprava za zgled drugim ter bo budila veselje do nadaljnjega dela in pa — da se je ne polasti kdo drugi!

Dovolila se je bila gotova vsota za nakup blejskega gradu. Vse lepo. Toda pri današnjih finančnih razmerah naj namesto zgolj idealne stopi praktična potreba — zgradba gori imenovane centrale, ki je za pozneje kot kompletujoča rezerva itak podlaga nadaljnjim samskim napravam in se z zgoraj omenjeno svoto že skoro lahko izvrši! Bodimo raji bolj praktični in gospodarski položaj se nam ne bo kmalu izboljšal.

Če torej deželni odbor previdno in sukcesivno po reku; iz mladega zraste veliko — začne udeleževati to akcijo, potem ne vidimo nikake nevarnosti, pač pa dobiček in gospodarski

PODLISTEK.

Oče in sin.

Dejali so, da je v rodovini. Ze njegov oče, »stari Škrjot«, je bil skopuh. Znano je bilo, daleč naokoli, da so imeli pri Škrjotu bankovce spravljene v podbojni vežnih vrat. Imeli so denarja dovolj, a stari je stiskal in stiskal, kakor bi se mu bilo bati najhujšega; skopalil je pri jedi, pri obleki, skopalil pepsod.

Neko nedeljo popoldne ga je povabil sosed v gostilno: »Pojdi, no, pojdi,« je dejal: »Četrto ali dva ti ne bo škodilo; na kant pa tudi ne boš prišel radi par grošev!«

Škrjot ga je pa pogledal začuden, tako nekako, kakor bi ga vabil na bogato pojedino, kamor on ne spada; odkimal je, pa dejal: »Le pojdi sam, jaz grem pogledat na polje, jutri bomo začeli žeti. In dve žanjici moram tudi še preskrbeti. Pa zdravi!«

Tako je dejal in se obrnil, dal roki na križ in šel.

Se ga je silil sosed, a zastoj. Stopil je sam na en kozareček in govoril sam s seboj: »Ta si še celo graščino nahrani in priskopari. Da bi mu le teknilo!«

Bila je zadnja adventna noč. Pritisnil je tak mraz, da je potek, ki teče skozi vas, v kateri je bival Škrjot, dobro pomrznil. Otroci so si napravili dolge drke, čeprav je led še pokal na več krajih. Vaščanje so šli ravno od druge mase, ko pridrja stari Škrjot rasoglav in golorek po vasi. Kričal in razgrajal je, da se je mahoma nabralo pol vasi okrog njega. Izpraševali so ga, kaj da mu je. On pa jih je izbuljeno pogledal, zgovoril z rokami po zraku in vpil: »Vi ste tisti, moje s krvavimi žulji zaslužene denarje ste mi pokradli, vi ste jih, vi hinavci, tatje...« Tako je vpil, pa tekla naprej in tulil.

Vaščanje so se spogledavali, zmahovali z glavami in šli na njegov dom proizvedovat, kaj in kako se je zgodilo.

Otroci pa so se zbirali okrog Škrjota in ga že tako vsega zmešanega še bolj zdražili. Podil jih je pred seboj, da so se razpršili na vse strani. Največja gruča je zbežala proti potoku in se zadržala kar preko njega na nasprotni breg. Oj tam so ga iznova dražili s klici: »Skopuh! Prav ti je!«...

Tudi on je stekel po ledu. Otroci so se mu smejali, ko se mu je spodrsnilo. Naenkrat pa nastane smutna tisi. Škrjot je padel na hrbet; pod njim je počil led in v par trenutkih je izginil pod ledom; voda ga je odnesla...

Takoj so se izvedele po vasi, takoj so sekali na več krajih led in iskali, pa zaman.

Čez dva dni so ga potegnili iz vode pri jez v bližnji vasi — Škrjotov edini sin, Gašper je stal sam in sam se je povrnil od skromnega pogreba na očetovino. Mati mu je umrla, ko je bil star 6 let. Od tedaj ni bilo prave gospodinje pri hiši.

Ko se je v pradedu oženil, so rekli sosede: »Prav je imel! Saj je dober, da pride zopet enkrat zenska na domačijo!«

Imel je tri sinove in eno hčerko. Ze s mlada so se privadili skromnosti in stedljivosti. Kaiti, mladi Škrjot, ali kakor se ga sploh klicali, Gašperček, skopalil je še bolj kakor njegov oče.

Ni se gospodaril 8 let, ko vi je dokupil par njiv in snotet. Dve leti pozneje pa je zdrabil na javni dražbi velik mlin in žago. Ze stari Škrjot je posvajal gospodarju tega mlina, Pernetu, večje vante denarja.

Pernetu pa je živel brezskrbno, zapravljivo. Popival je po cel teden in dajal za pijačo tudi »prijeteljem«, katerih je imel vedno dovolj, če so ti le čutili pri njem denar. Hvalili se ga in ga pozdrigovali, samo da je plačal. Kakor stari Škrjot, tako je tudi njegov sin, Gašperček, posajeval stotake pa tudi tisočake zapravljivemu Pernetu, saj je imel zavarovano vse posojilo na njegovem precejšnjem zemljišču.

Konec prih.

napredek. Vse nankrat se seveda ne da izvršiti, ker bi bilo treba tudi preveč denarja.

Vsekakor pa opustimo v gospodarskih zadevah vsako nepremišljeno kritiko, ne metajmo si samim sebi polen pod nogo, slečimo obliko Kassandre in če hočemo, da nas bodo kdaj sploh upoštevali, stopajmo složno — za gospodarskim napredkom! Kako pravi naš starina?

«Sreča Te išče,
ama Ti je dan —
našel jo bodeš,
če nisi zaspan!»

Naše vseučiliško vprašanje.

Pri navčnem ministru grofu Stürgkhu je bilo te dni odposlaništvo jugoslovanskih poslancev in sicer: dr. Ploj, Dulibič in Povša, da se prepričajo o stališču vlade nasproti laški fakulteti ter obenem naznanijo vseučiliške zahteve Jugoslovancev.

Poročila o tem pravijo, da je izjavil naučni minister, da vlada ne more dovoliti Slovencem decenture ne v Pragi in ne v Krakovu, govoriti bi se dale sicer o reciprociteti zagrebskega vseučilišča ali tudi to le pod nekimi modifikacijami.

Vlada bi dala le neke olajšave s tem, da bi se napravila v Zadru izpraševalna komisija za drugi in tretji pravniški izpit.

Na to je zboroval jugoslovanski vseučiliški odsek. Dolgo je bilo razpravljanje. Predlog ministra je bil seveda odbit. Potem je bil izdan iz vseučiliškega odseka takle komunike:

«Jugoslovanski vseučiliški odsek je imel pod predsedstvom poslanca Povšeta sejo. Predsednik je poročal o konferencah z naučnim ministrom grofom Stürgkhom. Po obširni razpravi, ki je trajala več ur, je sklenil klub soglasno, da ostane pri svojih znanih vseučiliških zahtevah.»

Komuniké so mnogo komentirali v parlamentarnih krogih. Lahe skrbijo to, kakšno taktiko da zavzamejo slovenski poslanci nasproti predlogi laške pravne fakultete. Pesimizem se je vseil v vrste laških poslancev.

Lahe vstrajajo pri svoji zahtevi, da mora priti laška pravna fakulteta v Trst, kjer ima potem nastati celo vseučilišče. Morda se zadovolje začasno z Dunajem, saj ima biti fakulteta tam le nekaj časa, potem jo prenesejo v «laško ozemlje». Glavno za Lahe je pač to: da se otvori zopet laška pravna fakulteta.

Ali tudi mi ostajamo pri svojih zahtevah. Kakor gori povedano, je sklenil visokošolski klub vstrajati pri starih zahtevah. Jugoslovani smatrajo ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu ter v Primorju sploh za nedopustno, zahtevajo pripustitev slovenskih habilitacij na vseučiliščih v Pragi in Krakovu, popolno reciprociteto zagrebskega vseučilišča ter končno obvezno obljubo, da vlada

ukrene vse potrebne za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani tekom 5 do 10 let.

Na podlagi teh zahtev uravnavajo Jugoslovani svoje nadaljne postopovanje. Oločitev o taktiki je prepuščena obema kluboma, da si izbereta tako, kakršna se jima pač zdi prava.

Gospodarski del.

Nakup konj za vojaštvo Skupno vojaško ministristvo je sklenilo, da v prihodnje kolikor le mogoče za vojaštvo potrebnih konj nakupi pri konjerejih samih in ne pri prekupeih. Taki konji se pa ne bodo nakupovali samo spomladi in jeseni v za to posebno določenih krajih, kjer se nahajajo, torej pri konjerejih samih. Za Kranjsko hodi za nakup v poštev nakupovalna komisija za remonte št. 8. v Mariboru. Tej je treba naznaniti, koliko, kje in kakšne konje ima kdo na prodaj. Pripomni se, da bo ta komisija kupovala konje za ježo, za lahko kakor tudi za težko vožnjo.

Zadružni tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole od 6. do 11. februarja t. l. Pouk bo vsak dan od 9. do 11. dopoldne in od 2. do 4. popoldne. Na sporodu tečaja so sliedča predavanja: Važnost kmetijskega zadružništva. Različne vrste kmetijskih zadrug in njih nalog. Uredba in poslovanje živinorejskih zadrug, mlekarjskih zadrug in vinarskih zadrug. Važnost, uredba in poslovanje denarnih zadrug. Zadružno knjigovodstvo s praktičnim izgleodom. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se oglasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Podpore potrebni vozniki udeleženci dobe plačano železnično vožnjo do Novega mesta in za hrano in prenočišče po 2 K na dan.

Tedenski sojem v Kranju dne 30. januarja 1911. leta. — Prignalo se je: 127 glav domače goveje živine, — glav bosanske goveje živine, — glav goveje živine hrvaške, 2 domačih telet, — hrvaških telet, 64 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanski bivol. — Za mesarja je bilo 85 glav domače govede, — glav bosanske govede in 64 domačih prašičev. Cena od kilograma žive teže: 92—96 vinarjev za pitane vole domače, 88—90 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—82 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 18 vin. prašiče za mesarja. — Pšenica K 10:50 proso K 7:50, rž K 8—, oves K 8:75, ajda K 8:50, repno seme K —, detelno seme 68 K do 70 K, fižol, ribničkan K —, mandalor K —, koks K —, krompir K 3:50 za 50 kg.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu januarju 1911 je 568 strank vložilo 200.346 K 27 vin. 451 strank je dvignilo 152.370 K 07 vin. 8 strankam se je izplačalo posojil 13 300 K — vin. Stanje hranilnih vlog brez kapitaliziranih vlož. obr. 4.609 970 K 26 vin. Stanje hipoteknih posojil 2.991 852 K 30 vin. Stanje občin. k. h. posojil 469 593 K — v. Denarni promet 581 290 K 93 v.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu januarju 1911 je 285 strank vložilo 247 088 K 51 vin. 256 strank vzdignilo 124.887 K 81 vin.

dimokrati. K' sej ži čest dan naridu, nam jaj pa ta sudaška muska obforala. Zlodi, prav Rafče, eoa vižca bla pa še dobra. Jest sm mu pravu, dej ži ura šist, on i pa tšu, dej šele punuč. Pa sej le na cagarjah motu. Pol i pa ris persu Rošu Joža, uh, pol i blu šele fltu, pol, k sma sami mošk, pa ker po terji ukop na farmunika plisal. Še čardas sma puskul, pa sej hauptmanu spudteknit', i pa mal padu.

Ja — pa ja Joža ris fajz zašpila, pusebn pa če mu Marčka naprej žvižga. Ne, ki b'la ura pit, sma pa šle spat. Kumi sm mal zaspav, me ži pulicaj kumiser zbudi — ala — brš vsten pa pejd u faruž k Šinkucu, strešn' i hud, k te tok dov ni.

Jest sm s pa mislu, plozi me, zdej i cajt za pučivat ne pa rapurt dilat, pa sm mu riku oberpelcaju, tok mu pudev, de še na vim dest, dem ži jut pršu. Tu i bla sriča, de se pulcaju tud ni vilik mdil, i riku, de bse ta ner raj dol k men ulgu. I djav, dej strešn zmatran, jest sm s'pa mislu — zmatran ja — pjen s ket buta se's cila nuč udspodi pr kroubirt zastun pr Svitaduharj'h pa pr Perfarcah piv.

Ukul stirk pupovne sma se pa zbudu, sm biv pa strešen lačn pa žeja. Sm pa vstov pa sm ja k Migutu v Mišanca nategau. Pridim dol, i blo vse povhn fajerbera, k sa na vse pritige gasil tuku, dej Klimbižu slab persl.

No, pol sma pa ukup sidi pa sma naprej gasil. Kdaj sm damu pršu, sama na vim, mal sem pa zdi, da sma mogu v Stricmanu aruc mal pučivat k'sma šov damu.

Dalje prih.

54 strankam se je izplačalo posojil 45.080 K — vin. Denarni promet 780.417 K 74 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu januarju 1911 je 234 strank vložilo 79.591 K 90 vin. 305 strank vzdignilo 79.985 K — vin. 5 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 6 400 K. Stanje hranilnih vlog 2.020.784 K 61 v. Stanje hipoteknih posojil 1.558.358 K 72 vin. Denarni promet 287.006 K 30 vin.

Potni spomini.

Dalje.

Pa ne samo kmetijsko šolstvo na Moravskem je bogato ravito, temveč mnogo se stori tudi za kmetijski potni pouk in predavanja po deželi. Da se pa to omogoča, prispevata država in dežela za celo Moravsko, češki in nemški del dežele vsaka s 4000 K na leto, torej skupaj s 8000 K. Sicer smo prepričani, da so se zadnja leta ti prispevki zopet precej povišali, ker delajo zastopniki kmečkega stanu bodisi v parlamentu, bodisi v deželni zbornici vedno na to, da se kmetijstvo podpira vedno bolj iz javnih sredstev.

Sicer je tudi potovalno in kmetijsko učiteljstvo organizirano ter prireja konference potovalnih učiteljev, na katerih se razpravljajo vsa v to stroko spadajoča vprašanja. Ono si je tudi določilo na takih konferencah visokost odškodnine, oziroma honorarja in visokost dijet za posamezna predavanja. Naj navedemo tukaj tak sklep iz leta 1900.

Kmetijskemu potnemu pouku zavezano o obje prejme za oškodovanje kot dnevnine 8 do 10 K in povzročilo železnih izdatkov II. razreda. Da povračila voznih stroškov za kilometre ni upravičeno, ker ima skrbeti za voz od železniške postaje pa do predavalšča korporacija ali društvo, pod katerega imenom se predavanje vrši.

Predavatelji, katerih naloga pa ni edinole potni pouk, prejmejo: učitelji zimskih kmetijskih šol poleg 8 kronske diete še 2 K za potne izdatke (napitnino vozniku t. t. d.); ravnatelji zimskih kmetijskih šol diete 10 K in 2 K potnih izdatkov; učitelji kmetijskih šol: diete 8 K, za potne izdatke 2 K in posebnega honorarja 5 K, skupaj 15 K; ravnatelji kmetijskih šol: diete 10 K, za potne izdatke 2 K, za honorar 5 K, skupaj 17 K; profesorji kmetijskih srednjih šol: diete 10 K, za potne izdatke 2 K, za nagrado 10 K, skupaj 22 K; ravnatelji srednjih šol: diet 13 K, potnih izdatkov povračilo 2 K, nagrade 10 K, skupaj 25 K.

Za predavanje v kraju, kjer ima predavatelj stanovanje, v krajih, kjer so sedeži kmetijskih šol ali če kraj ni oddaljen od stanovališča predavatelja več kot 4 km, ima predavatelj pravico samo na polovico diete in ravno tako edinele do polovice nagrade.

Sicer so pa prišli Moravci do prepričanja, da ima ljudstvo korist edinele od večtedenskih tečajev, ker pri enem predavanju se ne more veliko povedati in končno tudi poslušalci še ono izgube, ako ni predmet prav posebno zanimive vsebine.

O delovanju kulturnega sveta vsako leto prav obširno poročajo poročila obeh jezikovnih sekcij. Zelo na široko se piča in razpravlja o delovanju v «Jedenáči zprávi o činnosti českého odboru zemědělské rady pro markrabství moravské», katero je dobili pri deželnem kulturnem svetu.

Ali naj rečemo tudi katero o moravskem zadružništvu? Menda ne bode potreba izgubljati preveč besedi! Treba si je ogledati te organizacije na licu mesta, in vsakdo bode videl na prvi pogled, da je mogoče razen par izjem vse slovensko zadružništvo prava beracija proti moravskemu. Čuditi se temu ni preveč. Dežela je bogata; denar zbirajo in kupujejo razne posojilnice, te tudi financirajo podjetja kmetijskega značaja s cenimi posojili, kar je toliko lažje, ker so ljudje toliko pametni, da valed političnega strankarstva ali nasprotij ne podirajo in ne izkušajo škodovati, kar kdo muje ljudskemu blagru.

Po deželi, po kmečkih vaseh se dvigajo prave tovarne, katere je postavila požrtvovalnost in umetnost prebivalstva do napredka in povzdige blagostanja potom zadružne podlage.

Kdor bi si ne mogel tega ogledati na licu mesta, priporočati mu je nabavo svečanostne desetletne izdaje knjige, katero je spisal in sestavil Jan Maša «Deset let činnosti utěrděného svazu českých hospodářských společenstev v markrabství moravském v Brně». V knjigi so statistični podatki; vrste se pa tudi podoba za podobo v matančah fotografijah poslopja mlekarne, lanarnice, škrobarne, kmečkih skladišč, pivovarjev in zadružnih poslopj za trenje lanu, kateri se prideluje na Moravi še vedno v veliki meri.

Dalje prih.

Poučni listek.

O sestavi računskih zaključkov.

Dalje.

Preidimo sedaj k tretjemu oddelku zaključka, k «računu izgube in dobička», s katerim preizkusimo, ako soglašajo ševilke denarnega prometa s saldi v bilanci. Je takorekoč preizkusni račun imenovan tudi gospodarska bilanca, ker nam kaže, v čem imamo v upravnem letu izgubo, v čem dobiček. Za sestavo računa izgube in dobička nam služi letošnji denarni promet, letošnja bilanca ter lanski računski zaključek.

sprejmeta v dom. xjezo Kat. Makuc in Ign. Hojkar. — Odbornik Ruz poroča o prošnji Ign. Rebolja o podelitvi koncesije za izvrševanje obrti izvoščaka. Obenem vloži tako prošnjo tudi Levro Rebolj. Virilist Kuralt mah. zahteva, da se pri glasovanju štejejo glasovi. Z večino se sprejme predlog, da se prošnja ne ugotarja. — Isti poročevalec čita prošnjo Zd. Kranjca radi podelitve koncesije za gostin. obrt. Policijski odsek je sklenil, da se ne ugovarja prošnji. Virilist Kuralt je nasprotnega mnenja. Virilist Golob in odbornik Rebolj sta le za kavarno. Odbornika Pirnat in dr. Treo toplo zagovarjata predlog policijskega odseka. Virilist Kuralt govori še enkrat proti predlogu policijskega odseka. Po dvakratnem glasovanju se predlog policijskega odseka sprejme s 14 glasovi. — Trgovca Berjak je vložil prošnjo za koncesijo zganjetoča. Policijski odsek je mnenja, da se prošnji ne ugovarja, če je pok. Omerša že kdaj imel tako dovoljenje. Ta predlog pa propade. — Edvard Dolenz je napravil privatno telefonsko zvezo od svojega stanovanja do podružnice. Pošto ravnateljstvo vprašuje občino, če nima kakšnega ugovora proti temu. Sklene se, ne ugovarjati. — V imenu ubožnega odseka predlaga odbornik Sajovic: Gabrijeli Markič se dovoli mesečna podpora 10 K, Mariji Pikus 4 K, Marijani Košnjek 3 K, Katarini Tomec 4 K, Jeri Rakovec 5 K. Sprejeto. V zadevi oskrbe Mislavčevih otrok se sprejme predlog ubožnega odseka. — Odbornik Tajnik poroča o izidu volitev tukajšnjega gasilnega društva in predlaga, da se imenujejo od občine trije poverjeniki: Ivan Jagodic, Karel Jäger in Anton Sinkovec. Sprejeto. — O računskem zaključku istega društva za leto 1910 poroča odbornik Tajnik. Knjige so se našle v najvišjem redu. Računi naj se odobri in izreče odboru zahvala za požrtvovalno delovanje. Sprejeto. — Koncem seje vloži odbornik dr. Treo v imenu draginjskega odseka nujni predlog, katerega takoj utemeljuje. Nujnost se soglasno sprejme. Stavi predlog, da se kranjska občina pozivlja, da primernim potom proizvede za društvo, ki se je ustanovilo na Dunaju in stavilo kot nalogo, dobavljati in preskrbljivati občinam argentinsko meso. Temu društvu je pristopilo že okrog 100 občanov, katerim naj se pridruži tudi Kranj. V eni prihodnjih sej naj se poroča o uspehu. Sprejeto. Potem zaključni zupan seje.

Iz zgodovine Slovencev. [Konec.] Od tega časa je politična zgodovina Nemcev obenem tudi politična zgodovina Slovencev. Imeli so sicer še svoje vojvode, a ti so bili nemškega reda. A ker so vladali slovenskemu narodu, so morali poznati tudi jezik naroda (slovensko vsotičenje koroskih vojvod do l. 1414). Nemstvo je začelo prodirati, ustavil je to prodor le za nekoliko časa: navaj. Madjarov (900—956). Pitali so nemški plemeničarji v naše kraje, dobili veliko zemlje in z njo tudi prebivalce v svoje last. Razne nemške škofije so dobivale vedno več posestov: (brižinski, brikenški, bamberski škofje itd.). Slovensko plemstvo je izgubilo, slovenski kmet je postal tlačan. Nemstvo in tlačanstvo je vtisnilo našemu narodu svoj pečat. Izmed raznih vladarjev na naši zemlji so bili najvažnejši celjski grofje, ki so družili velik del slovenske zemlje pod svoje vlado. Leta 1456 je izumrl celjski rod, predno je izvršil svojo nalogo, da ustanovi močno jugoslovansko državo. Narod se je celjanov spominjal še dolgo (povesti in pesmi o kralju Matjažu). Koncem srednjega veka so začeli prihajati v naše dežele Turki in več stoletij so stiskali naš narod. Krivica grajskih gospodov je dvignila slovenskega kmeta, da je v uporih zahteval svojo staro pravdo (16. stoletje). Isto stoletje je doba slovenske reformacije (Primož Trubar), ki je od tujila velik del slovenskega naroda katoliški cerkvi. S pomočjo Habsburžanov, ki so vladali od 13. stoletja naprej našim deželam (od l. 1282—1500. so združili vse slovenske dežele pod svojo oblast) je bil protestantizem stit v naših krajih in v začetku 17. stoletja ni bilo več protestanta na Kranjskem (protireformacija, škof Tomaž Hren). Iste francoskih filozofov in francoska revolucija 18. stoletja so prebudile zopet naš narod (baron Žiga Zois — Valentin Vodnik). 1809—1813 je bila večina slovenskih in hrvaških dežel pod vlado Napoleonovo. Slovenski jezik je prišel v veljavo v solah in uradih. Metternichova doba do l. 1848 je zatirala pri vseh narodih avstrijskih vsako pravdo. Leta 1848. nas ni našlo pripravljenih. Jugoslovani so se borili za vlado proti Ogronom in Nemcem, ker so ti zahtevali svobodo le zase, a ne za druge. Slavna je doba slovenskih taborov 1868—1871, kjer je naša slovenska Slovencev zahtevala ravnopravnost in kot glavno točko: zedinjeno Slovenijo. Tednja sloga se je razpršila, nastal je najprej boj med radikalnimi in konservativnimi Slovenci, ki se je nadaljeval v boju za svobodomiselnost in katoliška načela. — Občinstvo je z napeto pozornostjo sledilo zanimivim izjavam gospoda predavatelja in ga z živahnim ploskanjem zahvalilo za njegov trud. Videti je, da taka stvarina vleče. Da, domača stvar se človeku še vedno najbolj prilaga. To naj bi gospodje predavatelji vedno upoštevali in zanimanje za poljudna predavanja ne bo pejenjalo, pač pa se povečalo in raslo.

Od Jesterskega kluba. Občni zbor za leto 1910/1911 je 11. svečana, t. j. sobota pred sv. Valentinom „Pri Kontovcu“ na Javorniku. Začetek

točno ob 6. uri zvečer. V klubove prostore smeje ta večer samo oni, ki se izkažejo z legitimacijo! Eventuelne pritožbe in reklamacije je poslati do 9. t. m. kadrekomandantu ali tajniku.

Domači predpustni plesni venček 11. svečana v prostorih „Narodne čitalnice“. Ponovno opozarjamo na to prireditev, ki se vrši dandanes. Kdor se hoče navžiti predpustnega veselja in se v plesu klanjati našemu Kurentu, naj pride, prepovedano pa tudi ni, ako je komu Kurent prinaševal, da se pokloni mitični grški boginji Terpsihori. Torej, 11. svečana, vsi v čitalnico, ki so, ali hočejo biti dobre volje.

V deželi pravljice. (Sokolova maskarada.) Kakor smo obljubili že zadaj, da poročamo glede mask, ako izvemo kaj izza kuhinje, moramo reči, da smo imeli posebne sreče, kajti zadeli smo v glavno gnezdo zarotnikov, zato lahko še obširneje poročamo. Votlo podzemeljsko bobnenje nas je opozorilo, da se pripravljajo nekaj posebnega, ko smo bili oni dan na Smarjetni gori. Kar stopi pred nas skrat in nam zagrozi, zuga s pestjo. Ker se le ne ustrašimo groženj in zaganja, zahihita, nam pokima, da naj gremo za njim. Hitro ustrezemo njegovi želji. Čez jarek nas ponese kar po zraku lahni veter za skratom in naenkrat stojimo pred duplino, pred jamo nekdanjega rudokopa. Ko vstopimo v jamo, potka skrat, skala se odmakne in mi zdihnemo v globino. Na nekem parobku se vstavimo in zremo liki z galerije v neizmerno podzemeljsko duplino. Čuda, katera zremo tukaj, popisati je preslabo naše pero. Velikanska duplina, ki se mora razprostrati po našem mnenju pod celim sorskim poljem na eni strani, na drugi pa do Triglava in Grintavca, vsebuje čuda, katerih še ni videlo oko pregrešnega zemljana: Ob prestolu stoji za odhod pripravljen kralj Matjaž s svojimi oprodami in junaki, okrog njih pa je zbrana nesteta množica vojščakov in ta nebroj oborožencev zvenketa z orožji, in ko to vidimo in slišimo, si lahko razlagamo ono podzemeljsko bobnenje. Neke sumenje v zraku nad nami nas sili, da se ozremo navzgor in nad nami jezdi nebroj čarovnic na metlah in glas: „Na Klekl!“ nas zopet zdrami iz strmenja.

Redni občni zbor kranjske podružnice planinskega društva v Kranju se vrši dne 9. februarja t. l. ob 7 $\frac{1}{4}$ uri zvečer v „Narodni čitalnici“ v Kranju.

Sveta dolžnost naša je, da se najpožrtvovalnejšemu ali pravzaprav novemu kaplanu Rakovcu v Kranju, na tem mestu prav priučno zahvaljamo. Čujte, kako ljubeznjiv je ta gojimec jezuitov. Ker je njegov šef, častiti podraževalec mleka, dekan Koblar, s svojim znamenitim pedagoškim talentom in neumorno požrtvovalnostjo (za svoj žep! Op. stavca) izpreobrnil že ves Kranj, od starih klerikalnih devic začeti, pa do mladih liberalnih gospodov do najnežnejše mladine, nima omenjeni jezuit v šoli drugega opravila, kakor da razlaga in priporoča „Gorenjca“. Pri tem delu mu zari simpatični obrazek v sveti jezi in ogemj in žveplo pada kakor toča na nesrečne „bravce“ „Gorenjca“. Častiti gospod gre celo tako daleč, da imenuje hiše, v katerih se bere naš list, kot nepošten. Pri tej točki pa se neha naša hvaležnost in gospoda bomo pri prihodnji priliki okrcali tako pošteno po prstih, da bo izgubil nadaljno veselje do takih poučevanj v razredih ljudske šole.

Iz železniške službe. Za volonterja na železniško postajo v Kranj pride Vladimir Kapus pl. Pichelstein. — Asistent Friderik Stephan, sedaj na Bledu, je imenovan za načelnika postaje v Rovinju.

Veselica, pod imenom „Kmečka gostija“, ki se je vršila dne 1. febr. je v vsakem oziru uspešna kar najsi najnežnejše, zlasti je vesel blagajnik Ciril-Metodove podružnice. Daljše poročilo obljubljeno.

V Predsedijih pri Kranju so dobili novega zupana, ker je dosedanji, Ivan Zabret, odstopil. Izvoljen je p. d. Vodmari iz Predsedij.

Kužna živlanska bolezen se je precej razširila osobito po Lomu. V Trčiji je poginilo par lepih goved. Zabranjen je vsak uvoz z voli v trg.

Atera Kleindienst - Praprotnik pred sodiščem. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je vršila obravnava proti gostilničarju Ivanu Kleindienstu iz Predloga pri Radovljici, ki je, kakor znano, 29. marca 1910 udaril Petra Praprotnika, uradnika radovljiške posojilnice, s tako silo po glavi, da je isti nato za bolečinami umrl. Obtoženec je bil obsojen po § 411 na 14 dni zapora, civilno-pravni zahtevki tožitelja — vdove pokojnika — pa so bili zavrnjeni.

Tekmovalne sankanje na Bohinjski Bistrici. Kakor se nam poroča, prirede sportni krogi iz Ljubljane, Gorice in Trsta veliko tekmovalje na umetnem sankališču „Belvedere“ na Bohinjski Bistrici. Vodstvo dirke je sestavljeno iz Slovencev, Lahov in Nemcev. Program te res zanimive tekme je sledeč: V soboto, dne 11. februarja ob 9. uri zvečer se vrši na čast dirkačem v veliki dvorani hotela „Triglav“ vojaški koncert c. kr. vojaške godbe št. 47 iz Gorice in plesni venček. Toileta za te veselico in ples je sportna ali promenadna. V nedeljo 12. februarja se vrši tekmovalje in sicer je prva točka tekma seniorjev 1700 m za prvenstvo Bohinja. Druga točka damska tekma 800 m, tretja točka tekma dvosedelnih sank in četrti točka tekma juniorjev 1200 m. Razpisano je 15

daril. Začetek tekme je ob 11. uri dopoldne. Prijava k tekmi je treba nasloviti do 11. februarja na vodstvo dirke Belvedere, Bohinjska Bistrica. Natančna pojasnila za Ljubljano daje Tourist-office. Deželne zveze za tujski promet, v Gorici pisarna dr. Treo. Znižani zimsko-sportni vozni listki iz Ljubljane in Gorice dobe se proti legitimaciji opravičenih sportnih društev v pisarni deželne zveze za tujski promet. Pričakovati je, da se slovenski sportni krogi te tekme mnogostevilo udeležijo.

Ž Bleda. Tu se je tekočo zimo napravilo krasno sankališče, ležeče na „Straži“ 20 minut od severnega obrežja jezera oddaljeno. Sankališče je za sedaj 600 m dolgo, ne preveč strmo in popolnoma varno. Z zgornjega dela uživa sankalec krasen razgled čez okolico do Triglava in Karavank. Natančneje pojasnila se dobodo v prodajalnah Dragotin Repe, Milino; Otto Wölfling in Ivan Rus, Želeče in hotel Steidl, Zagorice.

Turistična tura k sedmim jezerom pod Triglavom pozimi. Iz Bohinja se poroča: V nedeljo zjutraj sta se odpeljala g. inženir Casper in g. Fezzi, oba iz Trsta, preko Bohinjskega jezera mimo Zlatoroga skozi Komarčevo steno k turistični koči pri jezerih. Pot skozi Komarčevo je bila silno težavna, ker se je bilo bati snežnih plazov, vendar sta srečno prekorčila steno in prišla do Črne jezera, od tam naprej pač ni bilo mogoče več, ker se je suh sneg vdiral do tal (1 meter). Imela sta na tem kraju izvanredno krasen razgled in užitek, solnčni dan in še precej toplo, ker sta na nevarnih krajih pod skalami trgala teloh. Naletela sta na veliko čredo divjih koz, katere sta na 50 korakov opazovala, s kake težavo se jima odmikalo po globokem snegu. Še z večjo težavo sta hodila nazaj, ko se jima je sneg izpod nog umikal. Ob 11. ponoči sta dospela v hotel „Triglav“ na Bistrico, ob sebi umevno izmučena. Turisti, kateri so ob poletnem času že prehodili skozi Komarčo, si sami predstavljajo to zimsko turo, s kakim naporom sta hodila, ker ni bilo pota in sta turista po celem bredla sneg.

Pozor, prijatelji in prijatelj Ciril-Metodove družbe! Kolinska tovarna v Ljubljani daje vsako leto izdatne prispevke D. C. M. Ti prispevki pa se še povečajo, ako skrbijo vse prijateljice in vsi prijatelji družbe, da se povsod prodaja le tista Kolinska cikorijska, ki nosi na ovitku varstveno znamko D. C. M. Samo skatljice s takim ovitkom so resna korist družbi. Naše vrle podružnice naj bi skrbele, da naroča vsak trgovec izrečno Kolinsko cikorijsko na korist D. C. M. Naše slov. gospodinjice in prijateljice družbe lahko prisilijo tudi nemške in italijanske trgovce, da si drže tako blago. Apelujemo posebno na slov. kuharice in služkinje sploh. Nadalje prosimo podružnice in posamezne prijatelje, naj povedo posebno služkinjam in delavkam, pa tudi gospodinjam, da lahko dobivajo brezplačno celo leto izborni ženski časopis „Slovenska Gospodinja“. Naznanje naj samo svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani. Z rabo Kolinske cikorijske se bodo naše gospodinjice kmalu prepričale, da je samo prazna govorica, da bi bila katera tuja cikorijska boljše kot Kolinska „Svoji k svojim“ za našo narodno obrambo!

Sankališče Lancove pri Radovljici. Kdor je bil v nedeljo, dne 29. januarja t. l., na Lancovem pri Radovljici, ta mora priznati, da se je naš, na daleč znano sankališče, prav imenitno obneslo. Tople žarke solca in nadvse povoljno vreme je doprineslo, da se je te užitke polne zabave udeležilo mnogobrojno število nje prijateljev. Zastopana je bila razen mesta Radovljice tudi cela naša tepla gorenjska okolica, posebno pa je za zabavo navdušeno mesto Kranj pokazalo, kako simpatično in priljubljeno jim je naše sankališče, ker nas je vedno, posebno pa zadnjč z velikim številom udeležencev počastilo. Sankališčni odbor smatra valed tega za svojo dolžnost se tem potom najtopleje zahvaliti v prvi vrsti veleugledni in vedno nam prijazni gospoj Minji Hrašovec, trgovki in soprogi majorja, katera je za obstanek tega sankališča najbolj vztrajno delala in v tem ne le užitek, temveč tudi vir povzdige ptujkega prometa gledala ter to tudi z dejanjem dokazala, ko nam je od lastnih sredstev in od oddanih ji posnemačev zbrani dar v skupnem znesku 50 K v ta namen prijazno nakloniti blagovolila. Vrii gospoj in conj. gospodoma bodi s tem izrečena naša najtopleja hvala! Hkratu se zahvaljujemo navdušenim sankančarjem mesta Radovljice, kakor tudi vsem iz okolice, da so se sankanje na našem sankališču v tako lepem številu udeležili, in v tem ne samo sebi, temveč tudi gledalcem, toliko užitka privoščili. Dostavljamo, da smo ne samo mi, ampak tudi vsi občani za stvar navdušeno zavzeti, ter da bomo vso skrb vložili v to, da sankališče, dokler nam bude to vreme dovolilo, v najboljšem stanju vzdržimo. Skrbeli bodemo med drugim tudi za okrepčujoča sredstva, dobro postrežbo in nadvse dobro zabavo. Upamo, da se na ta način razcvete ta cvetka v popolno rožo — da naše sankališče v sportnem svetu zaslovi in zavzame tisto mesto, ki ga radi svoje lege in slikovite okolice v polni meri zasluži, ter da za časa sankališčne sežije ne mine nobene nedelje in praznika, da bi sankanči od blizu in okolice ne pohiteli na naše lepo sankališče. Med tem vršči priprave za prihodoje nedeljo kličemo vsem: „Na veselo svidenje v nedeljo!“

Odbor sankališča Lancove.

Na običnem zboru Gorenjske sokolske župe, ki se je vršil dne 2. svedena v Kranju, so bili izvoljeni slednji bratje v predsedstvo: Starosta: Matija Marinček, Tržič, I. podstarosta Fran Delenc, Škofja Loka, II. podstarosta dr. Josip Kusar, Kranj, odborniki: Cvar Josip, Kranj, tajnik: Evgen Sajovic, Kranj, načelnik: Ivan Valenčič, Kranj, blagajnik: Janjo Sajovic, Kranj, zapisnikar: Makso Pivnat, Kranj, predsed izb. odbora: Azman Fran, Kranj nadzor: Baštele Silvester, Jesenice, nač. namest.: Namestniki: Fran Benedik, Kranj, Jurman Ivan, Kranj, Janko Pušelj, Kranj, Pregledovalci računov: Hladak V., Radovljica, Nadile Avgustin, Škofja Loka, Janko Ravnik, Jesenice, Zastopnika v odbor: S. S. Z. Matija Marinček, Tržič, Evgen Sajovic, Kranj, Namestnika: Ludovik Hrovat, Radovljica, Vinko Pristov, Škofja Loka.

Umrl je v Kranju visji geometer Teodor Preisinger. — Včeraj so pokopali tukaj dolgoletnega slugo gasilnega društva, Roša, ki je bil pri gasilnem društvu v Kranju celih 32 let. N. v. m. p.

Od koroške meje. (Krajša kupčija naših klerikalcev.) «Slovenec», glavno trdilo Slov. Lj. Stranke, nekaj dol povzdiguje v deveto nebesa novoimenovanega tržaškega škofa dr. Karolina, češ, kaj so tržaški Slovenci in sploh Slovenci pridobili z imenovanjem tega škofa. Pridobitev ni v istini tako sijajna, kakor bi človek mislil. Imenovanje dr. Karolina je vladna protislovna imenovanje popolnoma nemškega škofa na Koroškem dr. Kaltnerja, tedaj v deželi, ki ima 2/3 slovenskega prebivalstva. Tako dela Sl. L. Str. prav po želji Varnostne, da se čimprej ubije slovenski živelj na Koroškem in to samo iz sebičnih namenov.

Sokol na Bledu je imel svoj redni občni zbor dne 22. prosinca. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je bilo društvo v preteklem letu zelo delavno. Ne samo, da ima društvo 1452 K denarja in inventar vredem 3478 K, in tudi 90 članov, med temi 10 krepkih in vztrajnih telovadcev, ki so, kot je pokazalo izvrstno poročilo načelnika br. A. Sokliča, zelo redno telovadili in povsod častno nastopali. Društvo ima tudi izborni izveštan tamburaški odsek, broječ nad 20 mož, ki ga vodi vrli br. Brežan. Ni se leto, kar so se pričeli vaditi, pa že uživajo vsestransko priznanje. V odbor so bili izvoljeni bratje: starosta J. Pernel, podstarosta V. Repe, načelnik A. Soklič, tajnik I. Erbežnik, blagajnik U. Plemlj. Odborniki: dr. G. Hočvar, J. Vrhunc, J. Stare, P. Dolar, A. Ropret in I. Kokalj. Odbor. nam.: A. Končič. Pregledovalca računov brata: I. Pretnar in I. Kokalj.

Vabilo k rednemu letnemu občnemu zboru podružnice sv. Cirila in Metoda za jesensko obdobje, ki se vrši v nedeljo, dne 12. februarja 1911 ob 3. uri popoldne, v restavraciji pri «Sokolu» na Jesenicah z navadnim dnevnim redom. Ako bi ob 3. uri občni zbor ne bil sklepčen, se isti vrši pol ure pozneje pri vsakem številu glasov.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima vedno več dohodkov, a tudi vedno več stroškov, vsled tega primanjkuje družbi kurentnega, t. j. tekočega denarja. Čujte, kaj praviše številke! Družba je imela v svoji blajnici končne gotovine, i. s. dne 31. grudnia 1908. l. 50.270 K 50, dne 31. grudnia 1909. l. 25.708 K 86, dne 31. grudnia 1910. l. samo 4.572 K 85. Volila in pokroviteljske tvorijo pri družbi glavnic. Od glavnice se smejejo rabiti samo obresti. Skrb prijateljev družbe bodi, da se redni dohodki primerne povisajo, i. s. članarino, darila, prispevki od družbenega blaga, dohodki nar. kolka, računskih listkov i. t. d., to pa za radi tega, ker bo de leto družba za razne stavbe rabila nad 550.000 kron.

«Klub slov. amater-fotograf» v Ljubljani. Odbor društva javlja, da si je v svoji prvi odborovi seji izvolil naslednje funkcionarje: Predsednik: Vesel Fran, namestnik dr. Cerkl Josip; tajnik: Čadež Karol; namestnik Tavčar Ivo, blagajnik: Kramar Josip; društveni gospodar: Kurnaver Josip, odbornika Brinšek Bogomil in Badiura Rudolf. Ustanovni občni zbor je postavil letno članarino rednim članom K 12. — Odbor je sklenil glede plačevanja članarine rednim članom, da jo plačujejo ali celotno, pol-, četrtletno ali plačujejo tudi mesečno. V vseh slučajih se plačuje članarina v naprej ter se pošilja na naslov društva. Vpisnina znaša glasom društvenih pravil K 1.—, ki jo plača član, ko je sprejet v društvo. Sklenilo se je tudi na ustanovnem občnem zboru, da vsak nanovo pristopivši član prispeva poleg imenovane vpisnine prostovoljno s primernimi prispevki, da bo društvo moglo uspešneje izvrševati svoj cilj in tudi čimprej nuditi vse udobnosti svojim članom. Odbor pričakuje, da člani in prijatelji novo ustanovljenega društva k njemu pristopijo ter delajo z vso vnetostjo in prid in korist društva.

Delavnice državnih železnic. To pomlad se ima v Spodnji Saki pričeti z železniškimi delavnicami. S temi delavnicami se naseli začetkom nad tisoč ljudi, ki bodo notri uposleni; večinoma strojnih ključarjev, kovačev, tesarjev in drugih kategorij.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani z jema svojo žiljensko moč iz svojih podružnic. Čim močnejše so podružnice, temvečja je moč družbe ter njeno obrambo delo. Podružnice so korenine družbe. Zato bodi vsaka podružnica vzorna in marljiva delavka, izvršujoča vsestransko svojo narodno delnost. Podružnice ni samo bla-

gajnica, katera zbira denar pri članih ter ga oddaja potem vodstveni blagajni. Ona ima izvršiti mnoge obrambnega dela. Zlasti podružnice na jezikovnih mejah so važne postojanke, dela je tu neizmerno veliko. Večina podružnic se se že v teku lanskega leta v tem smislu organizirala ter izvršuje svoje svoje posle izborni. Dobi se pa še vedno nekaj podružnic, katerih delovanje je mlačno in nepopolno. Naj bi tudi te podružnice se letos zdramile!

Prvi plaval venček podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev v Kranju, kateri se je vršil v soboto, dne 7. januarja, je vspel kakor v gmotnem, tako v moralnem oziru kar najlepše. Odlično meščanstvo je izrazilo s svojim posetom simpatije, katere goji do društva. Gospe Matildi Majdičevi bodi izrečena na tem mestu najlepša zahvala za cvetice in zelenje, katero je dala na razpolago za odlične dvorane. — Občni zbor istega društva se je vršil dne 13. januarja. Zborovanje je bilo jako živahno in zanimivo. Poročilo gg. tajnika in blagajnika je pričalo, da se društvo lepo razvija in deluje v prosep in korist članov. V novi odbor so bili voljeni: Miha Sušnik predsednikom, Miha Sajevič podpredsednikom, Julij Kramaršič tajnikom, Ivan Fugina blagajnikom, Logonder, Silar, Mrak, Eržen V., Česen in Zihel odbornikom, Semič in Bratina namestnikoma odbornikov in pregledovalcema računov Ulčar in Ratej. Novi odbor bo vztrajal v započetem delovanju, da bo društvo vsestransko doseglo najlepši razvoj in najboljši uspeh.

Arstocle in kasovanja. Dne 23. m. m. je pripeljal Jože Cimfar, doma iz Orekovelj pri Predosljih, v Kranj 40 kg prešičjih glav, ne da bi jih preje pustil ogledati. Zasaditvega je bil kaznovan. Dne 24. t. m. je bil Jože E-zen, star 50 let, doma iz Luž, gozdarski delavec na Hrvaškem, odveden v občinski zapor, ker se je opijal in je beračil po mestu. Drugi dan so ga izpustili iz zapora in ga izgnali iz mesta. — Dne 25. t. m. je bil odveden v občinski zapor France Jaročič, star 52 let, doma iz kantona Curih na Švicarskem, ker je pijan beračil po mestu. — Isti dan je bil zaprt v občinski zapor France Vencina, star 39 let, doma iz Idrije, ker je pijan razsajal po mestu. Drugi dan je bil izpuščen iz zapora in izgnan iz mesta. — Dne 26. t. m. je obležal v pijanosti na novem žvskem mestu berač Franc Sedej, doma iz Rakovice. Bil je odpeljan v občinski zapor, iz katerega je bil izpuščen drugi dan, ko se je streznil.

Železniški minister dr. Glombinski je izdal na vsa službena mesta železniškega ministrstva ukaz, v katerem opozarja železniško osebje, da so državne železnice nekako trgovsko podjetje in da imajo uslužbenci vpostevati pri vseh priložnostih ta trgovski značaj. Vsa dela, odgovori i. t. d. se imajo kar najhitreje izvršiti. Vsaka nepotrebna pisarija naj se opusti. Pismeni obrat naj se vrši v najnavadnejših oblikah. Uslužbenci, ki pridejo v dotiko s strankami, imajo iste postreči z največjo uslužnostjo in uljudnostjo. S tem bodo najboljše pospešili interese drž. železnice.

Depolnina deželnozborna volitev deželnega poslance iz volilnega razreda kmetijskih občin v volilnem okraju Trebnje, Višnja gora, Žužemberk, Mokronog, Litija, Radeče je razpisana na dan 21. marca 1911 v postavno določenih vol. okrajih.

Vsem hranilnicam in posejilnicam. Te dni je razpósal stavbeni odbor za zgradbo mednarodnega janskega muzeja v Postojni vsem hranilnicam in posejilnicam prošnjo, da blagovolijo iste vsaka po svoji moči podpirati velevažno zgradbo janskega muzeja, kateri bo de edini svoje vrste, prvi na svetu. Ne same mesto Postojna, nego tudi vsa Kranjska bo de lahko ponosna na to stavbo. Vsek, tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme, ker se z njim pokaže naklonjenost temu znanstvenemu in praktičnemu podjetju. Donarne prispevke sprejema Občinska hranilnica v Postojni.

Tovarna Loykam - Jensefistal v Vevčah je 25. m. m. odprila svoje železnice od Vevč do Zaloga s primerno slovesnostjo. Ta dan je šla prva lokomotiva s tenderjem po novem tiru navedene proge brez vsakega nedostatka. Tir bo služil seveda samo za prevoz tovarniških izdelkov.

Provinoljalni odbor za Kranjsko državnega društva orožniških vpokojencev v Ljubljani je imel v nedeljo, dne 8. januarja 1911, v restavraciji «Novi svet» v Ljubljani ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo 35 tovaršev. V odbor so bili enoglasno voljeni slednji gg. Zandarmerski stražmojstri v p.: Zenko Ivan za predsednika, Kocjančič Mihael za podpredsednika, Lapajne Alojzij za tajnika in Pirmah Karol za blagajnika, za revizorja Pajer Mihael ml. in Kos Ivan, vsi stanujoči v Ljubljani. Gg. tovarši, ki se niso člani, se vabijo k pristopu. Članarina znaša 1 K, sirotinski zaklad 1 K, vrhutega vpisnina za prvo leto 1 K. Vse posiljatve je naloviti na odbor.

Zdržišne države v Severni Ameriki vedno bolj omejuje priseljevanje. Izvoljena je bila posebna komisija, katera je pred kratkem podala poročilo, da priseljevanje ni več gospodarska potreba, ampak da je celo škodljiva za delavce. Komisija zahteva, da se mora neženjenim in neučnim delavcem, posebno pa analfabetom, zabraniti priseljevanje. Vsek priseljenec mora imeti dovolj denarja za pot.

Varčevost Japoncev. Leta 1875 so se ustanovile na Japonskem poštne hranilnice. V prvih treh letih vloge v teh hranilnicah niso dosegle niti 200.000 K. Trajalo je 3 leta in vloge so dosegle 2 milijona kron. V sledečih petih letih pojavil se je hitrejši razvoj, kateri pa se je kmalu nato ustavil. Od leta 1904. je bil napredek teh hranilnic primeroma zelo hiter. Dne 31. marca 1904. še so znašale vloge 66 milijonov kron. Začetkom leta 1909 so znašale vloge 212 milijonov kron in so do novega leta 1910. poskočile na 225 milijonov kron. Japonci so se torej v kratkem času naučili varčevati. Vlada podpira kolikor mogoče to varčevanje. Tudi obrestna mera je zelo visoka, presega la je že 5 odstotkov. Veseli nas, če zasledimo pri kakem narodu — in najsi bo to narod katerikoli hoče — tako lepe čednosti, kakor je varčost. Posnemajmo Japonce v tem oziru tudi mi Slovenci. Naš kapital bo rastel in rastla bo naša gospodarska in politična moč. Zatorej proč z glaži, kartami in kugeljco, z denarjem pa v hranilnice!

«Ungarisches statistisches Jahrbuch» poroča, da je na Ogrskem 251 054 soloobiskuj.oh slovaških otrok (starih od 6 do 12 let). Od teh obiskuje slovaške protestantske šole 21 032 otrok, slovaške katoliške šole 47.479 otrok in slovaške občinske šole 2274 otrok, skupno 70.785 otrok. Ostalih 180 269 slovaških otrok raznarodujejo Ogrji v ogrskih šolah.

Zanimiva novost namerava vlada vpeljati na ljudskih solah, namreč pouk v kuhinjstvu; ne nankrat povsod, ampak polagoma. Vsaka šola bi imela poseben prostor z dvema ogujščama, pri vsakem ogujšču bi kuhale po štiri učence en depoldau na teden; tako bi se vežbalo vsak teden po 48 učenk. Za ta poseben trud bi učenke na dan, ko bi kuhale, dobivale zastoj kosilo; ako bi slabo skuhale, bi pa dobile kazen — namreč slabo kosilo.

All ste že naročili najnovejši roman:

Deset let v peklu?

Katero sredstvo upliva sigurno in hitro proti solčnim pegam in kožnim nečistostim? Edino Bergmannovo svetovno znano „Steckenperfd lilijino mlečno milo“ (znamka Steckenperfd). To dokazujejo najbolj priznana pisma o presenetljivem učinku tega mila dandand iz vseh dežel, kakor tudi več pri trdki se nahajajočih oblastvenih potrdil.

Vzrok izvrstnega učinka „Steckenperfd lilijino mlečno milo“, je predvsem v pravem razmerju množine boraksa in v nežnih, popolnoma nevtralnih tvarinah tega mila, kar so dokazali že najboljši kemiki. Torej ne samo po reklami, kakor li morda nekateri mislili, se je „Steckenperfd lilijino mlečno milo“ tako kolosalno (prilčno tri milijone komadov na leto) razširilo, temveč po neprekosljivi dobroti tega čisto zdravilnega fabrikata, o kateri se bo vsak pri prvem poizkusu takoj prepričal. Enako izvrsten izdelek tvrdke Bergmann & Komp. v Tešinu ob Labi je „Steckenperfd-Bay-rum“ proti luskinam in izpadanju las, ki je kakor znano najstarejša in najboljša Bay-rum znamka. Prvo po 80 vin. komad, zadnji po K 2.— in 4.— za steklenico se dobi v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnemkov pa je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje z imenom **Kathreiner**

Ceno češko postelno perje!

5 kg novega oskubenega K 9'60
boljše K 12'—, belo, mehko oskubeno K 18'— do K 24'—, snežno-belo, oskubljeno K 30'— do K 36'— Pošilja franco po povzetju. Zamenja se in vzame se nazaj, če se povrnejo poštni stroški. 21 6—1

Benedikt Sachsel, Lobes 371 pri Pizunu, Češko

1875 knjig, v letu 1909 v 461 slučajih 1162 knjig. Zenski odbor, ki je bil ustanovljen v letu 1910 v 293 slučajih 646 knjig, v letu 1909 v 253 slučajih 448 knjig, torej članom in članicam v 187 letih 286 knjig, kar pomeni, da v 885 slučajih 2248 knjig, skupno v 1012 slučajih 2536 knjig, kar pomeni povprečno v 84 slučajih 211 knjig. Lepo se je v preteklem letu v 105 slučajih v 662 knjigah v letu 1909 v 112 knjigah, da očitno 4 mesece ni bilo nobenega naročnika. Sokolova knjižnica obsega konec l. 1910 glavnice tozadovnege zapisnika 863 knjig v 1024 zvezkih, torej se je v letu 1910 povečala za 73 knjig v 97 zvezkih. V tem številu pa se niso omenili leposlovni listi in knjige «Slovenske Mstice» ter «Mstice Hrvatske» za leto 1910, ker niso še vpisane v zapisnik. K poročilu omenja b. Nitsch, da je par let opazuje neumorno delo b. knjižničarja in predlaga, da se izreče b. knjižničarju za njegov neumoren trud priročna zahvala. Ta predlog je bil soglasno s aplavzom sprejet. 7. O tej točki poroča b. Fran Crobath ml. kot edini namestnik v ženski odbor. Ženski oddelk šteje 65 članov, med letom jih je pristopilo novih 15, izstopilo pa 4. Odbor žen. odd. je imel v preteklem letu 5 odb. sej. Poročilo blagajničarke je sledeče: Dohodkov je bilo v letu 1910 K 613 20, izdatkov K 15, prebitka K 598 20. Poročilo je bilo brez ugovora sprejeto. Ženski oddelk je izgubil v preteklem letu ves žolski naročnik, upa pa da ga dobi prav v kratkem nazaj. V clem letu je telovadilo 2467 telovadkin in sicer 392 članic in 2075 naročnic v 158 urah. Lansko leto je pa telovadilo 1792 telovadkin, torej v l. 1910 675 telovadkin več. Članice kot tudi gojenke so telovadile po 2 krat na ted-n. Javni nastopi so bili trije 13/3. 17/7. 8/9. Članice so sodelovale tudi pri maskaradi in pri veselici dne 8/9. B. Nitsch samo še vpraša v kakem stadiju smo sedaj glede naročnic ter če je naše društvo tozadovno kaj ukrenilo. B. starosta Janko Sajovic odgovarja, da je vse v najboljšem tiru in upa, da se nam naročnik prav kmalu povrne. Nato so se vrstile volitve, o katerih smo že poročali. Na predlog b. Josipa Cvara je bil voljen z vzklikom praporščakom b. dr. Josip Kušar. njegovim namestnikom pa b. Fran Benedik. Na predlog b. E. gena Sajovica so bili izvoljeni na občni zbor S. S. Z. bb. Janko Sajovic, Josip C. ar, Azman Fran in Benedik Fran. Na predlog b. Stanko Sajovica so bili voljeni z vzklikom na občni zbor G. S. Z. bb. Dr. Josip Kušar, Valentič Ivan, Cvar Jos. Azman Fran, Sajovic Janko in Sajovic Evgen. B. Lavoslav Mikuš nima nikakega posebnega poročila, ker je bil «Sokolov» stavebeni odsek le bolj rezerviran, da ni bil zavora zadruzi Narodni dom. Nato se vrli volitev v stavebeni odsek na predlog br. Frana Crobatha ml. z ozirom na nespo-razumevanje po listkih. Izvoljeni so bili: b. Pučnik Bertl (22) Rebolj Lovro (22) in Čelešnik Rado (11) Ker b. Čelešnik ni dobil večine so ga na predlog b. Frana Benedika volil z vzklikom. Brat Evgen Sajovic prečita posamezne izpremembe društvenih pravil, od katerih so najvažnejše odprava častnih članov. K tej izpremembi omenja b. Nitsch, da ni pravilno da se odpravi častne člane. Po daljši debati se predlog b. E. Sajovica sprejme. Dalje je važna točka ta, da mora biti nanovo vstopivši član najmanj 3 mesece, da ima iste pravice kot stari člani. Radi te točke se vname daljša debata med bb. Lavosl. Mikušom, Nitschom, Franc Crobathom ml., Cvar Jospom in Janko Sajovicem. Končno se predlog b. Evgena Sajovica, oziroma b. Josipa Cvara, ki predlaga, da se pre-memba pravil v tem smislu kot je predlagal b. Evgen Sajovic, sprejme. K točki osemnajeti se ne oglasil nihče. B. Lovro Rebolj navetuje, da naj se prične pri premoznih ljudeh, oz. članih, pobirati prispevke za Narodni dom. Objavlja, da bo v tem oziru storil vse, kar bo le mogel. B. Potočnik Ivan pravi, da se je pričetkom premočno pobrigalo za nabiranje posameznih ascijonarjev. B. starosta upa, da bo letos zadruza Narodni dom uspešneje delovala. Zahvaljuje se bratom za pozornost, s katero so sledili občnemu zboru, prosi še enkrat za intenzivno delo na sokolskem polju — ozra se tukaj še posebno na starejše brate ter upa, da se bodo njegove besede uresničile. V nadi, da ostane naše društvo tudi še za naprej vzor drugim društvom, zaključil ob polnoči občni zbor.

Is Komnika. Kamniska «Meščanska korporacija». [Dalje.] In čista pukiasta zmaga 1903 v navzočnosti komisarja? Za isto zmago se imete zahvaliti g. A. Terpinu. Zmagali ste s tremi glasovi, g. Terpin — takratni strastni naprednjak — danes vaš zaveznik, pa je z agitacijo odlašal do zadnjega trenutka, tako da naši pristasi niti niso, ali naj se volitve udeležijo ali ne in samo na Grabnu so čakali 4 opravičenci, kdaj se jih bo pozvalo, naj oddajo svoje glasove. In prav ta človek je potem vložil priziv proti volitvam, ko-jeja pa so si oblaščila podajala z rok v roke, češ, jaz nisem kompetenten! In prav za to stari odbor ni mogel prepustiti mandator novozvoljenecem. Sicer je pa bil ta odbor, ki je gospodaril l. 1901—1903 in potem do leta 1907 po večini klerikalcev (Potoka, Albr. cht. Zore Leopold, Lap Anton, Bergant Lovro, Breznik I.) — takrat so bile razmere take, da je bil naprednjak samo g. Potokar,

tedaj čujte — le vaši ljudje niso hoteli dati gospodarstva in rek — in to se drnete danes očitati nam? Zdaj res ne vem, ali ste tako prekleto zabiti ali pa tako hudobni? Kar se pa tiče g. okr. komisarja vam povemo jasno, da ne boše vodil korporacijskih volitev nikdar več, kakor tudi ne kak župan; saj je Bankovič hotel, da bi bil pristel tak komisar tudi k zadnjemu občnemu zboru, toda pri okr. glavarstvu se je Tinačka pončilo, da okrajno glavarstvo ni v to kompetentno. — Glede vaše bojazni, da bi bilo lahko prišlo do osodepolnih spopadov, pa pravimo, da je to bosa. Klerikalci bi pač radi delili klofute, kadar drugačermagati ne morejo, toda kl fute so danes predrage, to bo najbolje vedel g. Benkovič. Svoj čas je stala klofuta 10 K, danes pa ko vlada splošna draginja, se tudi klofute peskočile na 400 K; to je pa res predraga zabava. — Vsake korporacijske volitve ima po opravičniku § 20 voditi načelnik gospodarskega odbora ali da njegov namestnik, čemu potem še kak vladni komisar, ki nima pri vsem tem prav nikake druge zabave, kakor gledati nekaj ksilih in nekaj veselih obrazov; odločbe itak nima nikake. Kontrole se mi ne bojimo, ker imamo vse v najlepšem redu. Zakaj je g. Benkovič zapisal pri zadnji reviziji (takor tudi g. Janko Grašek): «Račune pregledala, glavno knjigo z dnevnikom primerjala in vse v najlepšem redu našla, kar hočeva tudi pri občnem zboru povdarjati». Či bi bil naš prijatelj Benkovič opazil samo eno napako, nastalo bi bilo med klerikalci burbonsko vpitje, da bi se bilo treslo mesto in «Slovenec» bi bil z vse lastno mu spretnostjo dokazoval liki konjeki mešetar, kako liberalci goljufajo, zanikerno gospodarje in kdo ve, kaj še vse? Državni pravdnik ne bi bil imel miru, dokler bi ne bil dal obesiti zadnjega liberalca. Prav za to se mi ne bojimo ne dekana, ne Terpinca, ki je predsedal, ne peklenščeka, se manj pa vladnih revizij, a nikakor nečemo, da nas dobi v svoje katoliške kremlje klerikalni deželni odbor, ker bi pri tem ne trpeli samo mi, marveč kolikor tolike tudi naši nasprotniki, ki se pa tudi soupravičenci in ker se oni toliko omejeni, da nevarnosti ne vidijo, je naša dolžnost, da tudi nje varujemo. Sicer se je pa deželni odbor že sam parkrat proglasil nekompetentnim, čemu tedaj kličete mrtveca na pomoč? Ja milijoni, to so tista sila, ki lakomnežem ne puste spati. Pa jih ne boste debili v roke in če nekega tudi zaspanec umori. Sedaj pa preidemo k volitvam samim, to je k glasovanju, kjer so bili naši ponižni, nadvse pravični, skrajno dobri in miroljubni klerikalci, ki imajo vse mesto v žepu tako grozovito opeharjeni, kjer se jim je zgodila vnebovpijoča krivica, tako da samega razočaranja nad tem turškim sistemom niso mogli priti do sape, danes pa so postali cele nadušljivi, kajti uvideli so, da prepereli liberalci še niso izgubili življenjskih moči, če tudi se jim smrt obeta že najmanj 10 let. Dalje.

Slovenecem dobre volje!

Za prihajajo prva poročila o ljudskem štetju v naše časopise. Na Koroškem, kakor na Stajerskem fabrikacija Nemcev dobro vpeva; z zvijačo in nasiljem izginjajo Slovenci iz tiščolletnih bivališč; dvigajoča se Primorska zadaja obile skrbni, smrten znoj jim stopa na čelo in v obupu delaje in fabricirajo Italijane; tudi Kranjska ima obilo madežev odkar se čuti Kočvška, kakor samostojna vojvodinja v tej kronovini. O! Mure do Adrije in od Dobrača do Kolpe se vrši velika sleparija, ki naj da «jasno» slike o navodnostih v avstrijskem konglomeratu.

Ob taknem času se pojavljajo letaki, članki, brošure, goljufije, grožnje, nasilstva, ki so vredna, da se zberejo in ohranijo. Dosti je raztresenega materiala, osrednjega pregleda nimamo.

Apeliramo na vse zavedne Slovence, posebno na one ob meji in vse v pomembnem ozemlju gornjestajerskem, da nam takne dokumente dopošljejo in prepustijo; tvorili bodo svoj čas za-nimiv del «obrambnega muzeja» v Ljubljani.

Obrambni muzej v Ljubljani, akad. fer. društvo «Prosveta» (M. stni Dom).

V Kranju, dne 4. februarja 1911.

Zaradi ljudskega štetja je novi minister za notranje zadeve izdal naredbo, ki omenja neštete pritožbe zaradi napačnega vpisovanja in ukazuje, da se ne sme za pritoževalce nikakor vplivati, temveč le gledati na to, da se napovedi strank vjemajo z resnico. Nadalje omenja, da se javlja vedel ljudskega štetja v mnogih krajih nacionalen bojkot. Deželne vlade naj strogo pazijo na to, da se gospodarski bojkot kot agitacijsko sredstvo v političnem boju povsod emergično prepreči. Končno zahteva ministrstvo, da se povsod v tem oziru enake postopa in prepreči vsako dozdevanje, kakor da bi se neenako ravnilo s posameznimi političnimi ali narodnimi strankami. — Koliko je zalegal ta ukaz, se bo že pokazalo. Vsekakor prihaja nekoliko prepozno.

O novem vojaškem kazenskem redu in o načrtu novega brambovskega zakona je obravnavala v petek skupna ministrska konferenca. O brambovskem zakonu, ki jemlje dveletno vojaško službo za podlago, se je dosegel sporazum. Načrt

se predloži še cesarju in potem zakonodajnim zborom. Kar se tiče kazenskega zakona, so pa še naprotja med avstrijsko in ogrsko vlado zaradi sodnijskega jezika. Vojno ministrstvo zahteva nemščino, ogrska vlada pa hoče, da bi bila na Ogrskem madžarščina. Sveda igrajo tu veliko vlogo «državni interesi», nametaj se pa misli na interese vojakov, ki bodo imeli opraviti s sodišči, dasi se ti interesi pravzaprav najvažnejši.

Ob avstrijske ruski meji se se zadnji toden spoprijeli avstrijski zandari z ruskimi vojaki. Zandari so bili odbravili dva ruska podvotka, nek-ge Schneiderja in Černija na moje pri Podwol. cayski. Iagnanca sta baje hotela skočiti v reko in zandari so mislili, da hočeta splavati nazaj na avstrijsko ozemlje. Med tem so prišli ruski obmejni vojak v bližino. Eden izmed njih je ustrelil in Schneider se je zgrudil Črni pa je skočil v vodo. Ruski vojaki so ga preganjali na avstrijsko ozemlje. Zandari so jih pozvali, naj zapuste avstrijska tla, a ker so vendar ostali je eden ustrelil. Nato je prihitela vsa ruska straža, sestojela iz 30 mož. Z obeh strani se je streljalo. Buj je trajal več ur, potem šele so ruski vojaki zapustili avstrijska tla. O dogodku se bo govorilo v delegacijah.

V ogrskem parlamentu so imeli zopet kraval. V petek je o bančnem zakonu med drugimi govoril neodvisnjak Hock. Priznati se mora, da je govoril dosti velike neumnosti. V Avstriji — je pravil — se je zadnja leta masekaj izpremenilo, samo sovraštvo ne do Ogrske. Pozabili so na Dunaju, kakšne službe so Madžari izkazali avstrijski ustavnosti; vadeč Mettewich, akrija grofa Andrasija leta 1870., ki je uničila češko državno pravo in obvarovala nemško nadvlado v Avstriji, vse to je pozabljeno in beseda «Enmsr-chieren» se slisi po dunajskih ulicah tako pogostoma, kakor leta 1870 v Parizu klic: «V Berlinu!» Avstrijske vlade delajo baje kakor Wallenstein, ki je dal svojim vojakom kakšno mesto za plen, kadarkoli so bili nezadovoljni. Če je v Avstriji kakšna stranka nezadovoljna, ji daje avstrijska vlada ogrsko državno pravo za plen (!) — Ko ga je predsednik Nava opomnil, naj govori o stvari, je začela opozicija kričati.

Čehi odpevodujeje slovenskim klerikalcom pokorščino in nočejo več nastopati zoper italijansko fakulteto. «Narodni Listy» pišejo o tem: «Zdi se, da pripravljajo klerikalni Slovenci zopet nekakšen odesk v proračunskem odseku, očitno se zanašajoči na to, da se jim vsi češki poslanci brez razlike podajajo za sredstvo in da jih bodo brezplačno in brezpogojno podpirali. S te plati mislimo, da pravilno tolmačimo mišljenje čeških svobodomiselnih poslancev, če pravimo, da niso pripravljeni voditi proti visoki šoli, pa naj je tudi italijanska, iz splošnih in načelnih razlogov, pa tudi z ozirom na češke visokošolske zahteve, obstrukcije ne v odseku, ne v zbornici. To bodi povedano čisto neprikrito in povsem dolečno in jasno predvsem slovenskim klerikalcom. Zadnji čas je, da se v tem oziru pove slovenskim klerikalcom jasna beseda. Odvisnosti od dr. Šusteršiča in njegovih političnih kolobocij imajo češki poslanci dosti že čez vrat. Če hočejo nekateri Čehi iti s Slovenci skozi ogenj in vodo, pri tem pa podpirati češke kulturne in visokošolske interese, jim ne moremo delati zaprek; zato bi pa obžalovali, če bi se ne pretrgal popkov trak, s katerim so nekateri češki klerikalni poslanci zvezani s slovenskimi, dasi jih loči široko morje interesov in nazorov.

Novičar.

Deželni zbor kranjski je sklican za 11. februarja. Zasedanje bo trajalo le par dni.

Občinski odbor v Kranju je imel včeraj svojo sejo. Poleg župana je navzočih 23 odbornikov. Župan otvori sejo in predstavi novega obč. tajnika B. zeljaka. Zapisnik zadnje seje se brel ugovora odobri. Nato poroča župan o ustanovi Škarja; da se vrši dne 23 f. br. volitev v zdravstveno okrožje; o proračunu okrajne blagajne; da se je korno peveljstvo v Gradcu odločilo namesto za Kranj za Gorico in o nekem denarnem znesku dež. odbora. — Občinski odbor k. Tajnik poroča o prošnji odbora za zgradbo železnice proge Polzela-Kamnik-Kranj in predlaga v imenu finančnega odseka, da se naj dovoli za predpriprave 2000 K s pogojem, če bo tekla ta železnica čez Kranj. Dekan Koblar pravi, da je ta železnica v nevarnosti, ker se Domžalci pehajo za svojo progo. Izjavi, da bo glede te železnice v kratkem velik shod, katerega privedi «M.ščanska zveza» v zvezi s «Kmečko zvezo». Odbornik Pirc želi, naj bi se na ta shod ofi cijelno povabila kranjska občina. Pri glasovanju se sprejme predlog finančnega odseka. — Odbornik Josip Majdič poroča o prošnji Narodne čitalnice v Kranju za denarno podporo v namene javne ljudske knjižnice. Finančni odsek predlaga dosedanje podpore 200 krou. Dekan Koblar pravi, da glasuje le pogojno, če se bo dala taka podpora tudi knjižnici, ki je nastanjena v «Ljudskem domu», za katero podporo se bo prosilo v kratkem. Predlog finančnega odseka se sprejme. — I. ti poročevalec poroča o prošnji Ivana Lampeta za prodajo 40 m² od par. št. 354/4 k. o. Kranj. Sklene se prodati dotični svet po 1 K kvadratni m. ter. — Odbornik Pirnat poroča v imenu policijskega odseka, da se

Sestava socialne uredbe. V Parizu so tako-
vane kuhinje za mlada matere, kjer dobijo uboga
mlade matere jutri, obed in večerjo. Dosedaj
je razdelilo v teh kuhinjah že nad 12 000 obe-
dov. Gotovo lepa in spoštevana vredna naprava,
ki je na morda morda sama na francoskem.

Millard Rockefeller! V Bostonu v Ame-
riki je izšla brošura z naslovom: „Kako živi mi-
liardar Rockefeller?“ V tej brošuri popisuje pisatelj
strah ameriškega milijonarja, ki se boji vsake
osebe in celo samega sebe in to samo zaradi de-
narja. Celotno vodo sluti strup in jo pusti preis-
tati. No takih skrbi mi nimamo?!

Princ Maks saksonski, brat vladajočega kralja
saksonskega, je katoliški duhovnik. Pred krat-
kim je pisal o združitvi vseh krščanskih cerkva
in je dejal, da bi bili pravoslavni le tedaj za zdru-
žitev, če bi papež opustil svoje vladarsko mesto
v cerkvi. Pravil je kar je itak že znano, da se
je papeštvo osnovalo na podlagi takozvanih izi-
dorskih falsifikacij. To pa ni bilo prav cerkvenim
krogom v Rimu, pa so pozvali princa v Rim, da
tam prekliče svoj spis. In res je junškemu princu
padlo takoj srce v hlače, pa se nahaja sedaj že
v Rima v dominikanskem samostanu, kjer bo
podpisal posebno izjavo, da prekliče svoj spis.

Listnica uredništva.

L. P.: Vaš podlistek pride v kratkem na vrsto.

Loterijska srečka dne 29. januarja t. l.

Trst 46 64 22 32 90

Se bolniki, katerih narava se brani, da bi zavžila
zdravila. Ta antipatija se razteza večkrat na najnavadnejša in
najbolj znana sredstva. Celotno takih ljudi je, ki se odražajo s
strupom od vsakega preparata zoper kašelj, ki vendar le v
na redkejših slucajih vsebujejo take škodljive tvarine. Čudno
pri tem je, da te nasprotniki zdravil večkrat ne zadenejo na-
pačno. Kajti dobe se gotova sredstva zoper kašelj, med temi
tudi minorne pastile, ki učinkujejo škodljivo, brez da bi bili
ravno strupeni. To so n. pr. oni bomboni zoper kašelj, ki se
jih ponarejujejo po Kaiserjevih prsnih karamelah v izgledu, v
obliki in zavoju. Te ponaredbes vsebujejo mesto zdravilnih
snovi, večidel le sladkor, pa, ako se zavžije v
množini, povzroča z ledene slabosti in kot naravno posledico
tega brezslastnost. Najboljše in najsigurnejše je še vedno, ako
se v lekarnah in drogijah zahteva izrečno: Kaiserjeve
prane karamele „s 3 jolkami“. — Te ne povzročajo nikdar
želodčne slabosti, temveč učinkujejo nasprotno — slast po-
spešujoče. A. H. n.

Svetujemo Vam, da ne zanemarate revmatične in
protin-ke bolečine, bodijate bolečine v križu in -klepih. Po-
zinkusni ducat Fellerjev „fluid“ z znamko „Elsfluid“ stane
samo 5 kron. Najboljše tvari: ratarbar korenine, ki pospe-
šuje izmenjavo snovi in učinkuje torej kri izboljšujoče, vsebu-
jejo bolečine utešujoče, prebavo pospejujejo, kre olajšujejo
Fellerjeve odvajalne pilule z znamko „Elsapilule“. 6 škatuli
franko 4 krona. Dobi se jih pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsin
trg št. 264 (Hrvaško).

Harmonike

vsake vrste, gramofone, plošče, nanove izšle, lepi
valčki in polke, posebno z- predpust, igle, vse se dobi pri
meni po nizkih cenah. Priporočam se tudi za popraviljanje
harmonik in gramofonov. Kupujem in prodajam vsakovrstne
starine.

Pavel Bisjak, Kranj št. 102.

Obvestilo.

S tem najuljudneje naznanjam, da sem se
preselil s svojo

fijakarijo

od Jelena na Staro pošto v Kranju.

Kakor dosedaj bom vedno tudi zanprej kar
najbolje postregel vsakomur.

Zategadel se priporočam

Franc Verlic

95 2-1

izvošček na „Stari pošti“ v Kranju.

MASTIN

dosedaj edino krmilno, maščobno, varnostno
sredstvo, ki se izdeluje po predpisu doktorja
pl. Trnkoczyja, se da vsak mesec 1-2 krat
polno pest pest zred krmu.

Kdor hoče imeti zdravo in krepko živino, naj
zahteva pri svojem trgovcu prav odločno:

„MASTIN“.

Mesečna soba

se odda v Majdčevi hiši št. 54 poleg gimnazije,
v I. nadstropju na desno. 22 2-1

PREMERL & JANČAR

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Lastni izdelki 76 12-12

ol'natih barv, lakov

Arn žev in steklo-rskega klata. Velika
za oga kemičnih in rudinskih barv. Barve
za umetnike. Vse potrebščine za slikarje in
pleskarje. Točna postr. šba, cene nizke.

Za obilna naročila se priporoča.

Premrl & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in na debelo.

Kmetovalci, poljedelci, pozor!

Tovarne strojev in železoličnice

M. Behama nasl. v Schärdingu, Zgornje Avstrijsko

izdelujejo 16 2-2

slavoreznice, drehilne mlne (novo-), mlstine
stroje, gonilna kolesa, motore na bencin, stroje
na par (talne ali premakljive)

Cene nizke! Vsi stroji so prve vrste!

Pregled, proračuna, cenike pošljajo brezplačno
tovarne ali glavni zastopnik za južne dežele:

Alojzij Delkin v Trstu, Katinara.

Mlad, trgovsko izobražen gospod

želi korespondence z gospodo
lepe zunanosti od 17 do 22 let.
Cenjene ponudbe pod „Kores-
pondenca“, poštno ležeče,
Kranj.

17 50-2

Dama

ki hoče pospeševati kožno
nogo, ki hoče izboljšati pe-
ter doseči netno mehko ugo
in bel teint, se univa le z

Steckenpferd Mijne
mlečno mle
(manka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co.,
Tein ob Lab. Komad po
80 v se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfumi t. d.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najuljudneje na-
znanjam, da začnem

18 2-2

z dnem 1. februarjem 1911

izvažati ali fijakariti.

Ustrojeno bode vsakemu obiskovalcu s hitrimi
konji ter krasnimi vozovi, torej kdor se hoče, ko
sneg odleže, dobro in elegantno poljati, tudi z
landaverjem, naj se zgleda

„pri Jelenu“, Fr. Kuralt ml. v Kranju.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

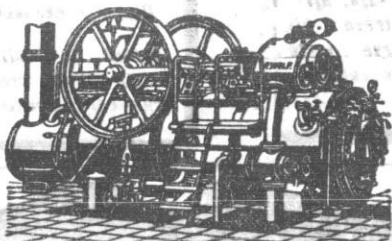
Magdeburg-Böckau.

Podružnica na Dunaju

Dunaj, III, Am Heumarkt št. 21.

Patentni

249 26-8

vročeparni lokomobili

z brezventilnim

prodajna
upravljanjem

Originalno strojedelstvo Wolf 10 — 800 k. s.

Obratni stroji s najvišjo popolnostjo in dobičkom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 k. s.

Rudolf Rus

urar v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu svojo
največjo zalogo ur, zlatnine in
srebrnine t. d. Ker imam di-
rektno zvezo s tovarnami in ne
kupujem od prekupčevalcev, možno
mi je vsakovrstno blago oddajati
po čudovito nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem boležim

Rudolf Rus.

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno l. 1885.

Ceniki zastoj in
poštne preste.

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prenočijo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo poceni. — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.
Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno. — Poleti sedi na senčnatem vrtu.
V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah
zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov
domači omnibus.

277 — 8

Lastnik: Ivan Millouig.

V našem se odda stara
GOSTILNA
v trgu na Gorenjskem.

Hiša stoji tik velike ceste z gospodarskim poslopjem in hlevom. Pripravna je posebno za kakega trgovca in obrtnika (mizarja, mesarja, kovača, kleparja, krujača, kolarja i. t. d. 12 6-3

Eventuelno se tudi prodaja.

Naslov pove upravništvo „Gorenjca“.

Zagrebski
Franck
kot lovarniško znamenje

priporočamo kot priznani **najboljši** pridatek za kavo!

Stanovanje
v prvem nadstropju hiše št. 53
se takoj odda.

Več pove lastnica Marija Mayr v Kranju. 94

Peter Koban
sedlar in tapetnik v Kranju
nasproti hotela „Nova postaja“

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor tudi 20 45-1

vozove in sanke.
Dela se izvršuje točno, trpežno, po volitnih cenah.

Velika izbora bele in črne žime
po jako nizki ceni, kakor tudi

morska trava.

Imam vedno veliko popolnoma izravnane
posteljne oprave
v zalogi od 30 K naprej.

Šivalni stroji in kolesa
Tovarniška zaloga 49 52-49

Iv. Jax-a v Ljubljani
Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj

G. Tönnies
v Ljubljani 52-37 133

tovarna za stroje, železo in kovinoličarstvo priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za tapine naprave zvezane neposredno z vrtilom Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

JOS. WEIBL
J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,
Šlomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko delo.
Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmojno omrežje, vetrna vrata, balkoni, verande, stolpne krize, stedišnike i. t. d.

Specijaliteta: 83 52-46
valjični zastori (Rollbalken).

Predpust je pred pragom!

Zatorej opozarjam ženine in neveste za ženitovanjski nakup porcelana, stekla, ogledalov, svetlih padob, kuhinjske posode ter različnega specerij-stega blaga po izjemno nizkih cenah, kakor vsaka druga trgovina v Kranju ali na celnem Gorenjskem. Zavržljivo poštenja sem znan večini, ker sem prej služboval pri tvrdki K. Pappo naci. v Kranju ter se priporočam za obilen obisk. Zagotovim še enkrat najpoštenjšo postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem
J. Evg. Potrebin
Kranj, Glavni trg 286 13-7
zraven Besenčana.
Nasproti vodnjaka.

Martinova oesta 20 R. Lang Martinova oesta 20
Postajališče električne cestne železnice pri šentpeterski cerkvi. 180-27

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga v hišnih vratah v vaših cenah. Ogledala, slike v vaših velikostih.

Popolna oprava za vilo. Špejtaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz Zaleza, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Modrost iz žitnega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 glid. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobe: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Špejtaliteta v nevestinih balah. Vrtiki pristori, pritično in v i. nadstropju.

Čudovito poceni za hotela, vile in za letoviska 52 glid.

Za trpeče na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali po prehlajenju ali prevržljivi želodcu ali po zavržljivi pomanjkljivosti, težko prebavljivosti, pregorkosti ali premrzlosti jedi ali po neenakomernem življenju bolezen v želodcu, kakor: **želodčni katar, krč v želodcu, bolečine v želodcu, težko prebavo ali zastajenje** se priporoča s tem dobro domače zdravilo, čigar izvrstni učinki so preizkušeni že mnogo let. To je

zeliščno vino Huberta Ullricha.

To zeliščno vino je pripravljeno iz izvrstnih, zdravilnih zelišč in dobrega vina, ter okrepča in posilvi prebavni organizem človeka. Zeliščno vino odpravlja motenje v prebavi ter učinkuje pospešujoče na stvaritev nove in zdrave krvi.

Pri pravočasni uporabi zeliščnega vina se zadusi ponavadi želodčne bolezni že v tisti. Nikar naj bi se torej ne zamujalo, rabiti ga pravočasno. Pojavi, kakor: glavobol, kolcanje, zgaga, napihnjenost, slabost z bruhanjem, ki nastopajo pri zastajenju želodčnih bolezni tem silneje, nehalo večkrat že po parkratnem pitju.

Zaprta in njega neprijetna posledica, kakor tesnoba, bolečine radi kolike, utrujenost, pomanjkanje spanca, kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v anici, in v okrožju sedalnih žil (hemoroidi) se odstrani pri zeliščnem vinu včasih jako hitro, zeliščno vino odpravlja neprebavljivost in neprebavljive snovi iz želodca in čreves.

Slabotno, blede lice, krvne pomanjkanje, pomanjkanje moči so večidel posledice slabe prebave, pomanjkljivega krvnega sestavljanja in bolečega stanja jeter. Pri pomanjkanju sile v spremstvu živčne utrujenosti in slabega razpoloženja, kakor tudi vednem glavobolu in brezspalnih nočeh, gnevajo večkrat osebe. Zeliščno vino daje oslabelemu življenjski sili nov impulz. Zeliščno vino zvišuje elan, pospešuje prebavo in prehrano, vzpodbuja izmenjavo snovi, pospešuje krvno rast, pomirja razburjene živce in daje novo veselje do življenja. Mnogoteri priznanja in zahvalna pisma to dokazujejo.

Zeliščno vino se dobiva v steklenicah po 3 K— in 4 K— v vseh lekarnah v Kranju, Kamniku, Škofji Loki, Radovljici, Trzinu, na Jesenicah, v Idriji, na Vrhniki, v Ljubljani, v L. d., kakor tudi v vseh večjih in manjših krajih Kranjske in Avstro-Ogrske sploh. Tudi razpošiljajo

lekarne 3 in več s sklenico v vse kraje Avstro-Ogrske

Pred ponaredbami se svari!

Zahteva naj se izrecno
Huberta Ullricha zeliščno vino

Moje zeliščno vino ni tajno sredstvo; snovi so: Malaga vino 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rdečega vina 240,0, jantrebinka 150,0, sok češnje 320,0, feitel, jantreb, jantreb, ameriškega korenina, encijan, kalmus po 10,0. Te snovi naj se meša. 219 18-7

Najboljši čisti nakupni vir. **Ceno posteljne perje!**

1 kg sivoga dobrega pulenega 2 K 40 h; 1 kg polbeloga 2 K 40 h; 1 kg belega puhanega 5 K 10 h; 1 kg belega puhanega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K, 7 K; belega finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franco.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega tankinga, perlice, 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglobovima, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen s sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; mogoč puh 20 K; puh 24 K; samo perlice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglobov 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice, 200 cm dolga, 140 cm široka, 18 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; zglobov 90 cm dolga, 70 cm široka 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; opredelje perlice iz mo nega, črnanega gradla 180 cm dolga, 116 cm široka 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franco. Dovoljena je zamena. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenice št. 821, Češko.
Obsejni ceniki zastoj in franco. 192 50-24